

УДК 340.1

*Стечишин Алла Василівна,
аспірантка кафедри теорії та історії держави і права
Івано-Франківського університету права
імені Короля Данила Галицького*

КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ ЯК ПРЕДСТАВНИК НОВОГО ПОКОЛІННЯ ДЕРЖАВОТВОРЧОЇ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ ГАЛИЧИНИ

У статті досліджено місце і роль Костя Левицького в українському державотворенні кінця XIX – початку XX ст. як представника нового типу української юридично освіченої інтелігенції. З'ясовано, що він разом із своїми соратниками істотно сприяли зниженню ідейно-політичного радикалізму в українському національно-визвольному русі Галичини та переорієнтували розвиток суспільної свідомості на конституційно-правове розуміння майбутньої України.

Ключові слова: *Кость Левицький, українське державотворення, конституційне право, національно-визвольний рух, державотворча інтелігенція, національна свідомість галичан.*

Потсановка проблеми. Актуальність теми дослідження обумовлюється, по-перше, необхідністю звільнення історії держави і права України доби національно-визвольних змагань кінця XIX – початку XX ст. від неадекватних оцінок російських і радянських науковців державотворчої ролі нового покоління української інтелігенції; по-друге, доцільністю творчого використання спадщини минулого, зокрема застосування правових ідей, поглядів К.Левицького в умовах розбудови демократичної правової держави. До цього часу у вітчизняній правовій думці не достатньо прослідкована послідовність процесів українського державотворення в контексті Європейського Просвітництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Державотворчу діяльність К. Левицького висвітлено у працях представників української діаспори та в сучасній вітчизняній історичній літературі, яка представлена роботами з історії українського національно-визвольного руху в Галичині кінця XIX – початку XX ст., українських політичних партій, культурних та економічних товариств, автори яких у контексті своїх тем згадували про К. Левицького як одного з провідних українських діячів у цих сферах. Серед них можна назвати праці М. Грушевського, Н. Полонської-Василенко, І. Крип'якевича, Д. Дорошенка, Й. Шимоновича, М. Стахіва, І. Макуха, М. Шлемкевича, О. Карпенка, М. Литвина, Л. Зашкільняка, О. Сухого, І. Красівського, М. Кугутяка, Я. Грицака та ін. З-поміж праць, присвячених безпосередньо К. Левицькому, особливої уваги заслуговує доробок Т. Андрусяка, І. Андрухів, І. Василик, О. Власової, М. Литвина, Р. Матейка, В. Рибак, С. Сворака, Р. Якеля.

Постановка завдання. Метою нашого дослідження є визначення місця і ролі Костя Левицького в українському державотворенні кінця XIX – початку XX ст. як представника нового типу української юридично освіченої інтелігенції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Звернімо увагу на те, що перше покоління української національно-патріотичної інтелігенції акцентувало увагу на

звільненні українського народу від польського мовного і культурного впливу та спромоглося досягти значних успіхів у відродженні українського культурного життя. Воно сформувало українську національно-патріотичну самосвідомість і оновило менталітет, але не викристалізувало правову суб'єктність українського народу. У науковій літературі еволюція національної свідомості галичан, починаючи з кінця XVIII ст. і до 1939 р., представлена кількома періодами (або «добами») – «попівський», «професорський», «адвокатський» і «різничинський». Назву цих періодів зумовили представники духовної і світської інтелігенції, які в міру своєї професійної приналежності ставали на чолі процесу національного відродження. На перших двох етапах, які мали культурологічний характер, невеликі групи вчених-інтелектуалів збирали історичні документи, фольклор, дедалі ширше використовували у розмові та літературних творах українську мову, сприяли виникненню українських шкіл, часописів, культурно-освітніх товариств. На третьому етапі, який був перехідним від культурологічних вимог до політичних, відбувається зростання національних суспільно-політичних об'єднань і партій та висунення вимог, за якими у більшій чи меншій мірі крилося прагнення до самоврядування [2, с. 3–4].

Друга половина XIX ст. характеризується тим, що в західноукраїнських землях у складі Австрії було запроваджене конституційне право, яке гарантувало всім народам рівні громадянські і політичні права і свободи. Перша австрійська конституція, проголошена 1848 р., відкривала можливості для розвитку особи, народів і народностей Австрії. Проголошувався принцип суверенітету народу: «Всяка влада держави виходить від народу і здійснюється у спосіб, визначений в конституції». Ствердження австрійського конституціоналізму сприяло піднесенню політичної активності всього населення Галичини. Вже в кінці XVIII ст. австрійська монархія почала втілювати передові для того часу філософсько-правові ідеї, які стосувалися приватної власності, свободи, юридичного статусу громадянина і національних меншин [5, с. 477–479]. Особливо важливою для українського населення Галичини стала конституційна норма, яка проголошувала, що всі народності, що проживають у коронному краї, є рівними в управлінні, і кожен народ має право на збереження і розвиток своєї народності і своєї мови. Правові реформи, проведені австрійським урядом, істотно сприяли галицьким українцям вийти за межі вузького етнографічного провінціалізму та призвичаїли їх жити за нормами конституційного права і відчувати себе рівноправними громадянами цієї держави. Порівняно з українцями Наддніпрянщини, які перебували у правовому статусі підданих самодержавства, західноукраїнська спільнота стала суб'єктом суспільно-політичного і громадянського життя, «самостійною суспільною силою, якою не можна вже було ігнорувати» [17, с. 69].

Представники молодого покоління української інтелігенції, сформованої в умовах конституційного права, як правило, були традиційно вихідцями із священницьких родин Української греко-католицької церкви. Тодішні священники були «показовими зразками нашої селянської аристократії. Вони, правда, виростили понад селянську масу освітою, соціальним положенням і матеріальними достатками. Але не були чужим у ній елементом. Навпаки, кровно з неї виходили й усіма нитками були з нею зв'язані» [14]. Усвідомлюючи низьку правову свідомість української спільноти, особливо щодо використання гарантованих прав і свобод, молоде покоління долучилось до просвітницької діяльності. У своїх спогадах К.Левицький писав: «Не забуду ніколи пам'ятних слів, першої відозви «Просвіти»: «Нехай всякий, хто може, жертвує для рідного народу й свою лепту». Отсі слова були для мене благородним живчиком в моїм молодечім віці, що мені вказав перший шлях праці національної. Та я давав свою лепту по змозі. Як ученик гімназійний використовував я час свят і ферій (канікул. – *Авт.*), щоби неграмотним селянам читати

книжечки «Просвіти» та пояснювати їм те, що написано, а грамотним роздавав книжечки «Просвіти», щоб самі читали і людям пояснювали. Те саме робив я як студент університету і допровадив до заснування читальні в Нижневі, де в неділі і свята збирались найповажніші господарі з громади та вчитували газети і книжки. Те відбувалось під проводом мого отця Антона Левицького, місцевого пароха в Нижневі, повіту Товмацького... По скінченню студій університетських сповнилось моє бажання, щоб я вступив в члени «Просвіти» і міг діяти в центральному відділі товариства «Просвіта» у Львові. Тут працював я двадцять п'ять років ідейно, щоб дати мою духовну лепту для рідного народу» [11, с. 117–118].

У перші роки своєї громадської діяльності К.Левицький пройшов випробування на міцність українського патріотизму і виявив спроможність визначити ворожі по відношенню до українського національно-визвольного руху течії. На той час діяли студентські товариства – «Дружній лихвар», що був під впливом народівців, і «Академічний кружок», на який мали вплив москвофіли. Частина членів «Лихваря» захоплювалась ідеями «громадівського соціалізму» М. Драгоманова, який у 1876 р. побував у Львові і навіть став членом цього товариства [1, с. 10]. К.Левицький спочатку був членом «Академічного кружка», але потім перейшов до «Дружнього лихваря». Причиною переходу стало те, що керівництво «Кружка» вимагало від своїх членів розмовляти і писати виключно російською мовою. Коли при перекладі з німецької мови однієї з книжок К.Левицький вжив український правопис, керівництво «Кружка» звинуватило його в українофільстві [8, с. 22–23]. Свої роздуми про право і статус української мови він виклав у статті «Про право руской мови». Він пише, що «як у кожному ділі, так і щодо мови нам треба бути свідомими свого народного права та й виконувати то право, бо не варт свободи і людського права той народ, що з них не користує... Русини все була дорога його мова, тому то високий народний обов'язок кличе до нас: чи то дома межі своїми, чи межі чужими; в уряді, чи поза урядом; в справі малій, чи то у великій справі; в гаразді, чи в нещастю; супротив малих, чи то найвищих достойників – все і всюди говорити та й писати по руски! Той обов'язок, що виходить з почуття власної гордості народу, не є ніяким самовільним покликом до боротьби або ворогування проти других народів, бо має він своє право, котре всякі уряди і влади мають шанувати. А хто доходить свого права, той не робить нікому кривди. Не тільки уряд, але і другий нарід, як хоче, щоби ми його теж шанували, то мусить пошанувати і нашу рідну мову» [12, с. 9].

Розвиток просвітницької діяльності у другій половині XIX – на початку XX ст. у Галичині не однаковою мірою зазнав на собі впливу з боку фахової правознавчої інтелігенції. Просвітницька боротьба проти польського впливу не втрачала своє значення навіть тоді, коли Конституція Австро-Угорщини юридично закріпила рівність прав на розвиток всіх національних меншин. Адже, як пише І. Крип'якевич, хоч у Галичині формально були обов'язкові австрійські закони, проте їх застосування надавало полякам надзвичайні привілеї, а можливості національного розвитку українців зводило нанівець. Всі публічні установи – адміністрація, самоврядування, суд – були представлені поляками і в усьому протегували поляків. Середні і фахові школи у великій більшості були польські, університет колонізовано так, що українці тільки з трудом добилися кількох кафедр. Початкові школи, що спочатку підпорядковувалися духовній владі, перейшли під керівництво крайової шкільної ради, яка також проводила в них польські тенденції. Міста, внаслідок насаджування польської інтелігенції, набрали польського характеру, а державні і крайові допомоги сприяли розвитку польської культури і науки [10, с. 286].

За таких обставин українська інтелігенція служила зразком національно-патріотичної діяльності в освіті, культурі, політичній ідеології. Як відзначав К.Левицький,

«коли наш нарід дійшов до волі і перших свобод громадянських під Австрією (1848), то він ще довгий час не мав своїх народних адвокатів та через те, як безборонна маса, заражений був на величезні втрати на усіх ділянках свого життя» [7, с. 1]. Відкриття у Львівському університеті кафедр цивільного і кримінального права з українською мовою викладання, безперечно, сприяло збільшенню кількості студентів-українців на правничому факультеті. І серед них було немало й тих, які «зачинали розуміти своє завдання супроти рідного народу» [7, с. 2].

В міру того, як поширювалися і поглиблювалися знання конституційних прав у різних соціальних верств українського народу, потрібно було діяти більшою мірою практично, а не ідеологічно. Інтелігенції «адвокатської доби» вдалося уникнути ідейно-політичної заангажованості в українському середовищі, яка була практично зведена до взаємного виборювання політичними партіями голосів виборців. Це, зрештою, призводило до поділу українського суспільства за симпатіями до тих чи інших політичних партій та заважало їх єднанню у спільній розбудові української національної держави. К.Левицький усвідомлював, що право, ставши складовою світогляду українського народу, стане могутнім знаряддям єднання всіх національних демократичних сил. Відкривши для себе цей правовий світоглядний потенціал українського народу, він разом із своїми колегами-юристами прагнув об'єднати всі політичні сили Галичини, у т. ч. польського національно-визвольного руху, та спрямувати їх на співпрацю у підготовці і закріпленні нових правових норм, які б відповідали конституційному праву і водночас забезпечували розвиток демократичних інститутів, на основі яких можна домагатися від австрійського уряду державної самостійності і поляків, і українців. Зміни в умонастрої передової української державотворчої інтелігенції того часу призводили до змін їх діяльності у різних громадських, політичних організаціях та в парламентах Сенату Австрії і Галицького сойму. Зауважимо, що серед українських послів до австрійського парламенту і Галицького сойму, обраних у 1907–1913 рр., було чимало адвокатів і суддів, а саме: Євген Левицький, Теофіл Окуневський, Євген Олесницький, Володимир Охримович, Євген Петрушевич, Данило Стахура, Лев Бачинський, Микола Лагодинський, Кирило Трильовський, Ілля Семака, Сидір Голубович, Лев Левицький, Володимир Сінгалевич, Володимир Бачинський, Володимир Загайкевич, Іван Кивелюк, Іван Кохановський, Теодор Рожанковський, Іван Макух, Теодор Ваньо, Антін Горбачевський, Теофіл Кормош, Роман Перфецький, Михайло Король [9, с. 233–236]. Частка юристів в українському представництві складала майже 60%.

Сповідуючи ідею господарсько-економічного розвитку української спільноти, К.Левицький разом з іншими юристами, які активно створювали і допомагали розвитку громадських організацій, чисельно і якісно збільшили кредитно-кооперативні установи, страхові товариства, підприємницькі юридичні особи. Серед них «Крайовий союз кредитовий» (1898 р., з 1924 р. – Центральний кооперативний банк), співзасновниками якого виступили вже відомі на той час адвокати К.Левицький, С.Федак, Я.Кулачковський. За словами К.Левицького, цей союз «поклав почин до організації наших стоваришень (спілок. – *Авт.*) кредитових як також торговельних і промислових» [11, с. 311] і за головування К.Левицького перетворився у наймогутнішу українську економічну спілку Східної Галичини.

Протягом тривалого періоду адвокатської і громадської діяльності К.Левицький пізнав усі тонкощі правового регулювання економічних відносин фізичних та юридичних осіб і дійшов висновку, що він зможе зробити для українського народу більше, якщо буде активно включатися у політичне і державницьке життя Австро-Угорщини, у складі якої тоді була Галичина. Він очолив політичний провід галицьких українців. «До політичного

проводу відбув Левицький основну підготову. Від початку оснований «Народної Ради» був її секретарем і в тім характері взяв участь у конференції намісника гр. Бадені з українськими представниками, що започаткувала т.зв. «нову еру» [15, с. 138].

К.Левицький як представник нової за своїм світоглядом інтелігенції позбувся ідеологічного політичного мислення в оцінці ситуації, що склалася в українському середовищі кінця XIX – початку XX ст., і міцно утвердився в думці, що лише теоретико-правове розуміння майбутньої української держави, згідно основних параметрів теорії класичного лібералізму, може бути доцільним і практично здійсненним. Саме цей напрям теоретико-правового розуміння діяльності громадських і політичних організацій став одним із маркерів якісної відмінності новоствореної української інтелігенції від існуючої на той час інтелігенції в Наддніпрянщині і Росії. Досить влучну оцінку російській інтелігенції, яка за своїм світоглядом була практично ідентична тогочасній наддніпрянській, дав М. Бердяєв: «Інтелігенція завжди була захоплена якимись ідеями, переважно соціальними, і віддавалася їм беззастережно. Вона володіла здатністю жити виключно ідеями... Інтелігенція виявилася відірваною від реальної соціальної справи і це сприяло розвитку в ній соціальної мрійливості... Вона жила в розколі з навколишньою дійсністю» [3, с. 18]. К.Левицький репрезентував цілком інший тип інтелігенції, яка відрізнялася практичним розумом. Як зазначає о. Ізидор Сохоцький, К.Левицький «доцінював вагу економічних справ у житті народу. Тому велику частину своєї праці присвятив економічній ділянці. Протягом 25 років завідував він фінансовою господаркою «Просвіти» і поставив її на тривкі основи... Причинився до зміни у 1891 р. статуту «Просвіти», на основі якого товариство перемінилося з чисто освітнього на освітньо-економічне... Завдяки солідному знанню економічних справ був він вибраний в австрійському парламенті головою податкової комісії» [15, с. 137–138].

У 1907 р. К. Левицький став послом до Віденського парламенту, а в 1908 р. – послом до галицького сойму. У 1910 р. став головою соймової фракції і Парламентарної Репрезентації у Відні [15, с. 139]. Одним із наслідків парламентської діяльності К. Левицького стало те, що «українська репрезентація здобувала собі симпатії в парламенті і українців почали вважати за зрілий, конструктивний елемент» [15, с. 140]. К. Левицький вважав свою історичну місію в тому, щоб бути посередником між українським народом, який разом із своєю провідною верствою прагнув здобути незалежність, та представниками династичної конституційної монархії Габсбургів і домогтися мирного врегулювання «галицького питання» за взірцем англійської корони. На той час в європейському теоретико-правовому мисленні вже були піддані істотній критиці революційно-атеїстичні ідеї лідерів Французької революції, яка здійснювалася кровопролиттям і завершилася стратою майже усіх її лідерів. Саме тому у правових поглядах К.Левицького домінує ідея мирного врегулювання відносин як з польською провідною верствою національно-визвольного руху, так і з австрійським урядом. Він «не гордував переговорами з поляками», сподіваючись змінити їхню політику стосовно українців [15, с. 141]. Цісар Франц Йосиф поважав К. Левицького як ерудованого, толерантного, виваженого політика й законслухняного громадянина і нагородив його лицарським орденом – «Хрестом Леопольда» [1, с. 27]. Цісар прислухався до пропозицій К.Левицького і наказав керівництву сейму внести правки і доповнення до проекту виборчої та сеймової реформ, а також «висказував непохитну надію, що сей (український. – Авт.) народ у недовгій часі дійде до належних йому прав» [11, с. 529].

К. Левицький чітко сформулював своє кредо політичної і державотворчої діяльності: «В політиці треба брати що можна і поки час, щоб не було запізно» [13, с. 13]. Зауважимо, що представники окремих політичних сил критикували парламентську

діяльність К. Левицького та очолюваної ним партії за надмірну миролюбність до австрійської держави. Посол, а пізніше творець чехословацької держави Т. Масарик у своїй промові сказав, що українська парламентська фракція «виказує добрі прикмети, але має теж деякі хиби. Членам партії, що в короткім часі через добру організацію й агітацію дійшли до такої сили, нелегко приходить стати добрими парламентарними політиками. В політиці треба мати терпеливість і зачинати від малої політичної роботи» [11, с. 481–482].

Як людина, безумовно, дуже розумна, з високим рівнем юридичної освіти та практичним досвідом адвоката та просвітницької правової діяльності, К. Левицький переконливо доводив своїм соратникам думку про те, що Австро-Угорська монархія має зовсім інші, ніж Російська імперія, політичні і державно-правові наміри стосовно українського народу. Російська імперія проводить політику суцільної русифікації українського народу та позбавлення його усіх громадських і політичних прав, що спричиняло появу революційно-радикалістських політичних сил у Наддніпрянській Україні. Українці Австро-Угорщини перебувають в іншому правовому полі. Австрійська монархія явно патерналізує українському народові та надає йому всіляку допомогу. В цьому контексті заслуговує на увагу той факт, що К. Левицький під час зустрічей із прем'єр-міністром Карлом Штірком переконував його, що «через нужду народа терпить і держава». Прем'єр-міністр підтримав пропозиції К. Левицького, і для економічного розвитку краю було виділено 1 млн. крон [16]. «Зручним маневруванням» К. Левицький намагався «використовувати принагідні констеляції в парламенті і виторговувати все нові концесії». Він усвідомлював, що різні національні інституції («Просвіта», «Наукове Товариство ім. Шевченка», «Сільський Господар» та ін.), які розвинули свою діяльність і якими він дорожив, користувалися краєвими і державними субвенціями, а у випадку доведення тактики до крайності могли їх втратити й опинитися в скрутному становищі [15, с. 140]. Тож К. Левицький відстоював концепцію здобування політичного впливу українців етапами, еволюційним шляхом.

Залишаючись найвпливовішим представником адвокатської групи українських парламентаріїв у Галицькому соймі та австрійському сенаті, К. Левицький був тією постаттю, яку підтримували широкі кола ліберально налаштованих державних і політичних діячів в його пропозиціях з удосконалення виборчого та податкового законодавства. Водночас проти політики К. Левицького радикали та представники опозиції висловлювали не раз дуже гостру критику. Називали її «політикою малих діл», що придушує пафос боротьби розворушених мас та заступає конечну мету, до якої має змагати народ. Проти політики К. Левицького виступав також М. Грушевський у своїх статтях у «Літературно-науковому віснику», що зібрані разом, вийшли окремою книжкою [6]. К. Левицький відповідав на такі закиди, що передусім треба невпинною органічною працею піднести народ на вищий щабель, виховати широкі кадри фахової інтелігенції, добитися її входження до всіх державних і самоврядних урядів, і тоді домагатися національної автономії. Але коли «справа виборчої реформи до сойму застрягла на мертвому пункті», він погодився на загострення тактики в соймі, що упродовж «трилітньої завзятої боротьби довела до зміни виборчої ординації, часткової зміни краєвого статуту і згоди поляків за заснування українського університету» [15, с. 140–141]. Це був перший, засадничого значення успіх української політики, що відкривав можливість подальшої політичної боротьби українського народу.

Як бачимо, праця К. Левицького в парламенті не була марною. Більше того, він глибоко і всебічно знав особливості діяльності тодішньої адвокатури та існуючого цивільного права. Суттєвим досягненням галицьких парламентаріїв стало прийняття

спільної програми діяльності, яку проголошено в палаті послів 19 липня 1907 р. Її основні положення зводяться до таких: усунути сваволю адміністративних і судових урядів; берегти і розширювати конституційні права і свободи, якими могли однаково користуватися всі верстви населення; скасувати окремі постанови виборчих законів до Державної ради, ухвалені для Галичини, якими порушена рівність виборчого права і кількісне представництво українського народу; розробити й прийняти новий виборчий закон до Галицького крайового сойму, що ґрунтувався б на засадах загального, рівного, безпосереднього і таємного права голосування; здобути національну автономію для українського народу на теренах Галичини і Буковини; сприяти економічному поступу всіх верств населення Галичини і Буковини; забезпечити культурні запити галичан [4, с. 13].

Висновки. Отже, на відміну від української національно-патріотичної інтелігенції Наддніпрянської України, яка була у складі Російської імперії і на рубежі XIX – XX ст. продовжувала політичні дискусії навколо ідеї соціалізму та слов'янського федералізму під зверхністю післяреволюційної Росії, галицька інтелігенція «адвокатської доби» розбудувала українські громадські і політичні організації, спромоглася усунути польську шляхту в місцевих інститутах державної влади та розширити українське представництво і в такий спосіб заклала основи для мирного здобуття спочатку національної автономії, а згодом і державного суверенітету.

Стосовно еволюції національної свідомості галичан, то, на наш погляд, вона пройшла три етапи: на першому (початок XIX ст.) була сформована етнокультурна українська самосвідомість; на другому (середина XIX ст.) організаційно оформилися політичні партії, які забезпечили творення національної політичної самосвідомості українського народу; на третьому (кінець XIX ст.) – український народ продукував свою державотворчу національно-патріотичну інтелігенцію, яскравим представником якої був К.Левицький.

Список використаних джерел

1. Андрухів І. Кость Левицький: політик, громадський діяч, правник (1859–1941): монографія / І. Андрухів, С. Сворака, В. Ковалик. – Надвірна : Надвінян. друк. 2009. – 104 с.
2. Андрухів І. Українські правники у національному відродженні Галичини: 1848–1939 рр. / Ігор Андрухів, Петро Арсенич ; Обласна асоціація молодих істориків. – Івано-Франківськ : [б.в.], 1996. – 79 с.
3. Бердяев Н.А. Истоки и смысл русского коммунизма. – М.: Наука, 1990. – 224 с.
4. Бойчук А. Ю. Інститут адвокатури на західноукраїнських землях другої половини XIX – початку XX століття (на матеріалах Галичини) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / А. Ю. Бойчук ; Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна». – К., 2011. – 20 с.
5. Грушевський М. С. Ілюстрована історія України / М. С. Грушевський. – К. : Наук. думка, 1992. – 544 с.
6. Грушевський М. С. Наша політика / М. С. Грушевський ; упоряд.: Л. Р. І. Винар, Є. Пшеничний ; Українське іст. т-во. – Нью-Йорк ; Дрогобич : Коло, 2003. – 241 с.
7. Життя і право. – 1930, травень.
8. Історичний огляд життя в студентських організаціях / зібрав і видав З. Кузеля. – Львів, 1908. – 149 с.
9. Історичні постаті Галичини XIX–XX ст. / Наукове товариство ім. Шевченка. Бібліотека українознавства, Ч. 8. – Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто, 1961. – 247 с.

10. Крип'якевич І. П. Історія України / Відп. ред. Ф.П. Шевченко, Б.З. Якимович. – Львів : Світ, 1990. – 520 с.
11. Левицький К. Історія політичної думки галицьких українців 1848–1914 рр. / К. Левицький. – Львів : Друкарня оо. Василян у Жовкві, 1926. – 737 с.
12. Левицький К. Про права руской (української) мови / К. Левицький. – Львів: Наукове товариство ім. Т.Шевченка, 1896.
13. Левицький К. Українські політики Галичини / К. Левицький. – Тернопіль, 1996. – 176 с.
14. Лисяк П. Стара гвардія відходить // Ілюстровані вісті. – Львів, 1941. – 12 грудня.
15. о. Ізидор Сохоцький. Будівничі новітньої української державности в Галичині. Д-р Кость Левицький // Історичні постаті Галичини ХІХ–ХХ ст. / Наукове товариство ім. Шевченка. Бібліотека українознавства, Ч. 8. – Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто, 1961. – С.137–158.
16. Українські послы проти правительства // Свобода. – 1913. – 9 жовтня.
17. Франко І. Я. Проблема селянства в польській літературі // Зібрання творів : у 50 т. – К. : Наукова думка, 1980. – Т. 27. – С. 66–94.

**Стечышын А. В. Кость Левицький как представитель нового поколения
государственно интеллигенции Галичины**

В статье исследовано место и роль Костя Левицького в украинском государственном конце ХІХ - начала ХХ в. как представителя нового типа украинской юридически образованной интеллигенции. Выяснено, что он вместе со своими соратниками существенно способствовали снижению идейно-политического радикализма в украинском национально-освободительном движении Галиции и переориентировали развитие общественного сознания в конституционно-правовое понимание будущей Украины.

Ключевые слова: *Кость Левицький, украинское государство, конституционное право, национально-освободительное движение, государствоформирующая интеллигенция, национальное сознание галичан.*

**Stechyshyn A. V. Levitsky Kost as a representative of a new generation of public
intellectuals of Galicia**

In the paper the place and role of Ukrainian Kostya Levitsky in public late ХІХ - early ХХ century. as a representative of a new type of Ukrainian intelligentsia legally formed. It was found that he and his colleagues greatly contributed to the decline of ideological and political radicalism in the Ukrainian national liberation movement in Galicia and refocused the development of social consciousness in the constitutional and legal understanding of the future of Ukraine.

Key words: *Kost Levitsky, Ukrainian government, constitutional law, the national liberation movement, state formation intellectuals, the national consciousness of the Galicians.*

Надійшла до редакції 18 жовтня 2016 р.

